

Arkivsaksnr: 2022/5025

Saksbehandler: Marit Sophie Berger

Dato: 01.06.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen	14/2022	02.06.2022

Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde og Tjerråøyan naturreservat - søknad om motorferdsel langs traktorveg - Rørosfisk AS

Vedlegg

- 1 Søknad fra Rørosfisk AS
- 2 Kart med kjøretrase
- 3 Tilleggsopplysninger fra Rørosfisk AS

Saksprotokoll i Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen - 02.06.2022

Behandling

Alle medlemmene i verneområdestyret svarte på e-post. Forvalters innstilling ble enstemmig vedtatt. Svarene fra styremedlemmene er gjengitt under:

03.06.22 Mona Fjellheim: Jeg har ingen merknader til forvalters saksfremlegg og forslag til vedtak.

03.03.22 Even Østbyhaug: Støtter forvalters innstilling.

03.06.22 Nils Tonny Bransfjell: Ok etter forvalters innstilling.

02.06.22 Elin Tamnes: Ut fra vedlagte saksfremlegg, har jeg ingen innvendinger til tillatelse.

02.06.22 Rasmus Skålholt: Enig i forvalters innstilling.

Vedtak

Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen gir Rørosfisk AS tillatelse til motorisert transport langs traktorveg til naust ved Sundet nord i Rien, gnr.89 bnr27, gjennom Tjerråøyan

naturreservat og i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde i Røros kommune, på disse vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for inntil 10 turer i barmarksesongen 2022-25 for transport av utstyr og fangst i forbindelse med næringsfiske i perioden 15 juli og til isen legger seg.
2. Det forutsettes at transporten skjer langs traktorvegen fram til P-plass der stien går ned til naustet gnr 89 bnr 27, jf blå trase på kart i saken.
3. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken skal returneres til verneområdestyret innen den 1. desember 2025.
4. Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, friluftsliv og reindrift. Eventuell slitasje/kjøreskader fra virksomheten på traktorveg eller terreng, må utbedres fortløpende.

Denne tillatelsen er gitt i medhold av verneforskriften for Tjerråøyan naturreservat §5 punkt 5, der det heter at «forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi dispensasjon til «transport av varer og utstyr til hyttene øst for naturreservatet. Transport skal foregå på eksisterende traktorvei eller med luftfartøy eller med beltekjøretøy på vinterføre.»

Tillatelsen er videre gitt i medhold av verneforskriften for Skardsfjella og Hyllingsdalen § 3 punkt 5.3.e, om at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til «transport av varer og utstyr til hytter, buer, setrer og lignende. Transport skal fortrinnsvis foregå på eksisterende veger og kjørespor eller med luftfartøy eller beltekjøretøy på vinterføre.»

Tillatelsen og kjørebok skal medbringes under transporten for fremvisning til oppsyn eller politi når dette kreves.

Brudd på bestemmelsene og vilkår i tillatelsen kan medføre straffansvar.

Forvalters innstilling

Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen gir Rørosfisk AS tillatelse til motorisert transport langs traktorveg til naust ved Sundet nord i Rien, gnr.89 bnr27, gjennom Tjerråøyan naturreservat og i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde i Røros kommune, på disse vilkår:

1. *Tillatelsen gjelder for inntil 10 turer i barmarksesongen 2022-25 for transport av utstyr og fangst i forbindelse med næringsfiske i perioden 15 juli og til isen legger seg.*
2. *Det forutsettes at transporten skjer langs traktorvegen fram til P-plass der stien går ned til naustet gnr 89 bnr 27, jf blå trase på kart i saken.*
3. *Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken skal returneres til verneområdestyret innen den 1. desember 2025.*
4. *Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, friluftsliv og reindrift. Eventuell slitasje/kjøreskader fra virksomheten på traktorveg eller terreng, må utbedres fortløpende.*

Denne tillatelsen er gitt i medhold av verneforskriften for Tjerråøyan naturreservat §5 punkt 5, der det heter at «forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi dispensasjon til «transport av varer og utstyr til hyttene øst for naturreservatet. Transport skal foregå på eksisterende traktorvei eller med luftfartøy eller med beltekjøretøy på vinterføre.»

Tillatelsen er videre gitt i medhold av verneforskriften for Skardsfjella og Hyllingsdalen § 3 punkt 5.3.e, om at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til «transport av varer og utstyr til hytter, buer, setrer og lignende. Transport skal fortrinnsvis foregå på eksisterende veger og kjørespor eller med luftfartøy eller beltekjøretøy på vinterføre.»

Tillatelsen og kjørebok skal medbringes under transporten for fremvisning til oppsyn eller politi når dette kreves.

Brudd på bestemmelsene og vilkår i tillatelsen kan medføre straffansvar.

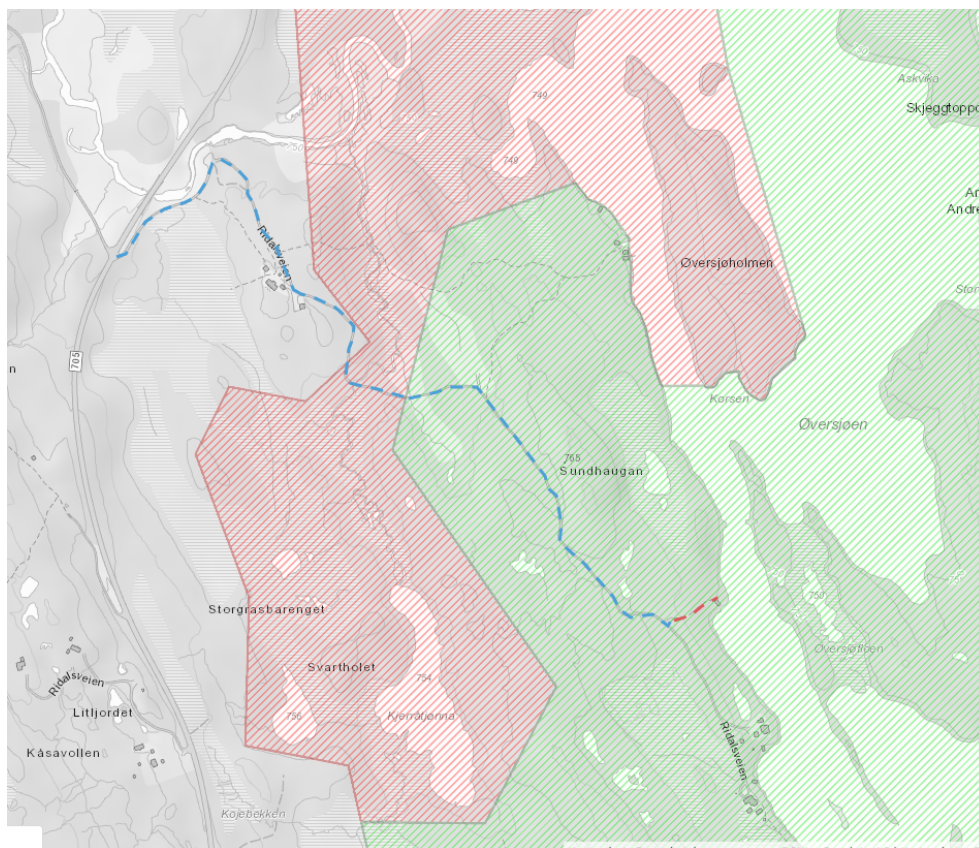
Saksopplysninger

Det vises til søknad fra Rørosfisk AS datert 06.05.2022 og tilleggsopplysninger gitt 12.05.2022 om transport med bil ned til naust gnr.89 bnr.27 ved Sundet i nordenden av Rien. Transporten skal foregå langs traktorveg fra brua ved Kjerråa, gjennom Tjerråøyan naturreservat og Skardsfjella og Hyllingsdalen naturreservat. Totalt en strekning på 1,2 km hvorav 100 meter går gjennom Tjerråøyan naturreservat og ca 600 meter går i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde.

Rørosfisk oppgir at de har avtale med grunneiere og eier av naustet om bruk av veg og naust. Vegen er stengt med bom og er en enkel traktorveg klasse 7(jf. forvaltningsplan for Skardsfjella og Hyllingsdalen). Siste bit ned til naustet er ikke opparbeidet veg, ca 60 meter.

Formålet er å frakte mannskap og utstyr samt fiskefangst i forbindelse med næringsfiske. Rørosfisk har drevet næringsfiske i Aursunden de siste 9 årene og i Rien de siste 3 årene. Det opplyses at de har avtale med de to fiskeforeningene i Rien samt private grunneiere om utøvelse av næringsfiske, primært på sik. Det er tatt fangster på totalt 2-5 tonn pr år. Femundmat AS og Vauldalen Fjellhotell er de største kundene på sik fra Rien.

Hovedbase i Rien har vært Langvika, der de setter ut båt og utstyr. Bakgrunnen for å søke om transport til landingsplass ved Sundet er å kunne tilpasse fiskeområdet etter vær og vind, og det å ha to mulige landingsplasser for fiske er viktig for å kunne fiske mer jevnt gjennom sesongen og spre seg rundt omkring på Rien. Med liten båt og liten motor ønsker de så kort vei på sjøen som mulig. Antall fiskedøgn i en sesong er anslått til 60-100 dager med det fangstvolumet det her er lagt opp til. Det er ønskelig å ha tilgang med bil fra nordenden av Rien i hele perioden, og særlig under rognfiske om høsten. Det anslås et behov på 30 – 50 dager pr år. Aktiviteten er årvisst og de ønsker derfor en flerårig tillatelse.

Kartutsnittet over viser kjøretrase. Traktorveg er markert blå, mens sti ned til naustet er rød. Rød skravur er Tjerråøyan naturreservat og grønn skravur er Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde.

Flybilde under som viser strekningen fra traktorvegen og ned til naustet.

Vurdering

Søknaden berører både Tjerråøyan naturreservat og Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde.

Motorferdsel er i utgangspunktet forbudt i naturreservatet og i landskapsvernområdet, og målet for forvaltningen er å holde motorisert ferdsel i verneområdene på et minimum av hensyn til naturmiljø og friluftsliv.

Verneforskriften for Tjerråøyan naturreservat

I [verneforskriften for Tjerråøyan naturreservat](#) heter det at motorferdsel på traktorvegen sør for Tjerråa er tillat for jord- og skogbruksformål §4 punkt 10., mens det ikke er åpnet for motorferdsel i forbindelse med innlandsfiske. I §5 punkt 5 heter det at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi dispensasjon til «*transport av varer og utstyr til hyttene øst for naturreservatet. Transport skal foregå på eksisterende traktorveg eller med luftfartøy eller beltekjøretøy på vinteren.*»

Naust er ikke en hytte, men en tolker det slik at også dette naustet må kunne gå inn under denne bestemmelsen.

Verneforskriften for Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde

I [verneforskriften for landskapsvernområdet §3 pkt 5.3 e\)](#) heter det at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til «*transport av varer og utstyr til hytter, buer, setrer og lignende. Transport skal fortrinnsvis foregå på eksisterende vegger og kjørespor eller med luftfartøy eller beltekjøretøy på vinterføre.*».

Forvaltningsplanen for områdene

Nærmere retningslinjer for praktisering av dispensasjonsbestemmelser for motorferdsel finnes i [forvaltningsplanen for områdene](#). Her er det ikke skilt spesifikt mellom landskapsvernområdet og naturreservatene.

Forvaltningsplanen beskriver eksisterende veier og kjørespor, hvor en eventuelt kan gi dispensasjon til barmarkstransport. Her er veien fra Tjerråa bru til Sundet beskrevet som traktorvei klasse 7. Avstikkeren ned til naustet er ikke beskrevet som vei eller kjørespor, og en kan se ut fra flybilde at strekningen ned til naustet ikke er en opparbeidet veg. Her er det derfor ikke åpning i verneforskriften for å gi dispensasjon for motorferdsel på barmark. Søknaden for denne delen av traseen kan vurderes i forhold til unntaksbestemmelsen jf §48 i naturmangfoldloven.

I retningslinjene i forvaltningsplanen står det at det for frakt av materialer og utstyr til hytter mv. skal vurderingen være strengere på barmark enn med snøscooter på snødekt mark. Det må begrunnes spesielt hvorfor transporten må skje på barmark og praksis skal samordnes med kommunens behandling etter motorferdselloven. Transport bør i størst mulig grad skje utenom hekke-/ yngletid for vilt.

Søknaden gjelder 30-50 turer. Dette er et relativt høyt antall, og betydelig over det som normalt innvilges til hytter og setrer. Formålet er næringsfiske i Rien, og en ser at dette

er nyttig i forhold til kultivering av fiskebestanden i Rien. Verneforvaltningen ser derfor positivt på selve næringsfisket, og lokalt næringsliv. Tilrettelegging for næringsfiske i Rien er i tråd med [FNs bærekraftsmål 2.3](#) – rettet mot småskala matprodusenter innenfor blant annet fiske.

Det oppgis at en regner med 60-100 dager med fiske i løpet av en sesong, og at omtrent halvparten av turene da skal skje fra nordenden av Rien. Langvika har vært hovedlandingsplass til nå, mens det nå ser ut til at Langvika og Sundet blir likestilt. Ut fra at Sundet ligger i landskapsvernområdet og virksomheten utløser motorferdsel gjennom et naturreservat, må det stilles spørsmål til om det er nødvendig med like stor aktivitet ved begge landingspunktene. Det samme gjelder transport i hekke-/yngletiden som normalt pågår fram til 15.juli. Fisket bør etter forvalters vurdering legges opp slik at en i mindre grad bruker Sundet som landingsplass, og at dette skjer etter hekke-yngletida, dvs etter 15.juli. Dette gjelder motorisert ferdsel med bil langs den blåstiplede delen av traseen.

Den rødstiplede delen av traseen må som sagt vurderes i forhold til Naturmangfoldloven §48. Her heter det at: *«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.»*

Her foreligger det ikke sikkerhetshensyn eller vesentlige samfunnsinteresser som gjør motorferdselen nødvendig, og en må vurdere om motorisert ferdsel på den røde traseen strider mot verneformålet eller påvirker verneverdiene. En kan bare dispensere i de tilfellene tiltaket vil ha bagatellmessig påvirkning på verneverdiene.

Verneformålet er:

«Formålet med Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde er å ta vare på et større naturområde som er relativt lite påvirket av tyngre tekniske inngrep, med det biologiske mangfold som preger landskapet. Den urørte vassdragsnaturen knyttet til Glommas kilder er her av særlig verdi. Fjellbjørkeskogen skal ivaretas som en viktig del av landskapsbildet. Vernet omfatter også verdifulle innslag av kulturlandskap, kulturminner og sammenhengen mellom disse, særlig de tallrike samiske kulturminner. Allmennheten skal gis anledning til natur- og landskapsopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.»

Saken skal også vurderes etter naturmangfoldlovens §§8-12.

§ 8. Kunnskapsgrunnlaget

Motorferdsel kan gi forstyrrelse på dyrelivet, samt medføre skade på vegetasjonen. Motorferdsel og den støy dette medfører kan også være forstyrrende på friluftslivet.

Den aktuelle kjøretraseen går på traktorvegen gjennom Tjerråøyan naturreservat som er et våtmarksområde med et rikt fugleliv og fortsetter inn i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde. Selve traktorvegen vurderes å kunne tåle noe motorisert ferdsel uten skade på vegetasjon, mens kjøresporet/stien fra traktorvegen og ned til naustet vil være utsatt for kjøreskader.

Naturbase viser registreringer av flere rødlistede fuglearter i området som ville spesielt sårbare i hekke-yngletiden fram til 15.juli. Dette gjelder blant annet Sjørre(VU), Svartand (VU), Rødstilk (NT) og Havelle (NT).

Det er samisk reindrift i området, og reindrifas brukskart (NIBIO) viser at området brukes som beiteland mer eller mindre hele året.

§ 9. Føre-var prinsippet

Da kunnskapsgrunnlaget anses som godt nok til å kunne behandle søknaden, kommer ikke føre-var prinsippet til anvendelse.

§ 10. Økosystemtilnærming og samlet belastning

For å redusere den samlede belastning av motorferdselen i landskapsvernområdet er transport generelt styrt til bruk av snøscooter i et definert begrenset omfang langs faste traseer til nyttetransport, mens barmarktransport, herunder transport i hekke/yngetid, normalt ikke tillates. Transportbehovet er her knyttet til næringsfiske, og aktiviteten vil føre til økt belastning i forhold til forstyrrelse av dyrelivet, og slitasje på vegetasjonen på strekningen fra traktorvegen og ned til naustet. Dette gjør at transporten bør skje utenom hekke-yngetiden og i mindre omfang enn det som er omsøkt.

§ 11. Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Dersom det gis tillatelse til transporten må eventuelle kostnader ved utbedring av skader dekkes av tiltakshaver.

§ 12. Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

I Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde og Tjerråøyan naturreservat er det mye myr og kjøresvak mark. Området har dessuten verdifulle forekomster av både fugler og dyr, som særlig er sårbare i hekke/yngetida. Området brukes til reindrift. Motorisert transport er styrt til faste veger og kjørespor definert i forvaltningsplanen og en bør ikke gå utover disse. Rørosfisk AS bør fortsatt ha Langvika, som ligger utenfor verneområdene, som sin hovedlandingsplass, og Sundet bør kun benyttes unntaksvis for motorisert ferdsel.

Konklusjon

Med bakgrunn i verneforskriftene og retningslinjene i forvaltningsplanen kan det gis dispensasjon til motorferdsel langs traktorvegen i begrenset omfang etter hekke-og yngletiden, dvs etter 15.juli. Det legges avgjørende vekt på at formålet er næringsfiske i Rien, og at det er en ønsket aktivitet. Hovedlandingsplass bør fortsatt være Langvika som ligger utenfor verneområdene. Antall turer til Sundet begrenses til 10 turer per sesong for frakt av utstyr og fangst, og gjelder kun langs traktorvegen. Motorisert transport fra traktorvegen og ned til naustet kan gi nevneverdig skade på vegetasjonen, og dermed verneverdiene i landskapsvernområdet. Det er derfor ikke grunnlag for å gi tillatelse etter §48 i naturmangfoldloven